

INFORMAČNÝ SPRAVODAJ SBD KOMÁRNO

SBD Komárno • e-mail: info@sbdkn.sk • www.sbdkn.sk

č. 2
2009

Zhromaždenie delegátov

Dňa 20. 5. 2009 sa konalo v jedálni Selyeho univerzity Zhromaždenie delegátov (ZD) Stavebného bytového družstva Komárno. ZD sa zúčastnilo 90 delegátov, ktorí zastupovali všetkých členov družstva z celého okresu Komárno.

ZD viedol Ing. Piterka, člen predstavenstva družstva. Aj v tomto roku boli odovzdané ocenenia zaslúžilým členom družstva za ich záslužnú činnosť v prospech členov družstva. Výročnú správu o činnosti Stavebného bytového družstva Komárno za rok 2008 predniesol Ing. Seemann, riaditeľ družstva a predseda predstavenstva družstva. Výročná správa za rok 2008 je zverejnená na internetovej stránke družstva. Správu o činnosti kontrolnej komisie predniesol p. Vrábek, predseda Kontrolnej komisie. Delegáti schválili ročnú účtovnú závierku družstva za rok 2008, rozdelenie hospodárskeho výsledku a novelu Stanov SBD Komárno.

Uznesenia zo Zhromaždenia delegátov sú v ďalšej časti tohto Informačného spravodaja.

Informácie o vyúčtovaní za rok 2008

Výsledky vyúčtovania centrálne vykurovaných domov za rok 2008: preplatky 634 tis. € (19,1 mil. Sk) nedoplatky 231,69 tis. € (6,98 mil. Sk). Vyúčtovanie dopadlo pre veľkú väčšinu užívateľov dobre, ale oproti roku 2007 sa dvojnásobne zvýšil počet nedoplatkov. Najväčšie nedoplatky boli v položke teplá voda. Pripomíname, že cena tepla sa v Komárne v priebehu roku 2008 zvýšila trikrát a v Kolárove štyrikrát. Zálohové platby družstvo zvýšilo iba raz (a nie u všetkých). Verili sme totiž, že cena tepla sa už na jeseň 2008 nezvýši.

K tomu pribudlo ešte nesprávne užívateľské správanie a nedoplatky boli na svete. Preto teraz, od 1. 7. 2009 vydávame nové kalkulácie a žiadame užívateľov, aby ich v plnej miere a výške rešpektovali. Taktiež žiadame všetkých našich užívateľov, aby si jednoznačne uvedomili, že družstvo rozpočítava iba tie náklady, ktoré vyfakturujú dodávatelia energií a médií. Každý bytový dom má svoje samostatné faktúry (ročné náklady). Družstvo k fak-

turovaným ročným nákladom nemôže a nesmie pridať ani cent. Aj dodávatelia môžu účtovať iba tie náklady, ktoré sú v súlade s platnými predpismi o energetike a vyhláškami ÚRSO. Mnoho reklamácií a dopytov máme na pomerové množstvo u teplej vody a studenej vody. Určeným (fakturačným) meradlom na studenú vodu je domový vodoměr. Bytové vodomery sú iba indikovanými údajmi a slúžia na rozpočítanie vody podľa domového vodomera. Nikdy nebude súlad medzi nimi. Je tu časový faktor (domový sa odpočítava v inom čase, ako bytové vodomery), nezodpovedné užívateľské správanie (tečúce a kvapkajúce vodovodné zariadenia, ktoré bytový vodoměr nezachytí, ale domový už áno) a bohužiaľ zo strany užívateľov aj „nesprávne“ nahlasovanie stavov vodomeroch príslušným odpočítateľom. Fakturačným, teda určeným meradlom na teplú vodu je vodoměr vo výmenníkovej stanici a meradlo na množstvo tepla, potrebnej na ohrev tejto vody. A keď hovoríme o pomerovom množstve na studenú

vodu v jednom bytovom dome, tak koľko vplyvov na pomerové rozdiely nastávajú v jednom okruhu, kde je napojených napr. 300 odberateľov? Treba si aj uvedomiť, že teplá voda neustále cirkuluje po celom okruhu a stále ju treba ohrievať, aj keď sa nepoužíva. To znamená, ak by nikto neminul v okruhu ani jeden kubík teplej vody za 24 hodín, jednoznačne vzniknú náklady na ohrev a cirkuláciu. Preto aj Vyhláška ÚRSO č. 630/2005 určuje tzv. základnú a spotrebnú zložku TÚV. Z celkových nákladov na ohrev vody sa 10 % rozdelí na byty v bytovom dome podľa počtu bytov a 90 % za rozdelí podľa údajov z bytových vodomeroch. Napr. ak dom s 30 bytmi má celkové náklady na ohrev teplej vody (bez studenej vody) vo výške 300 000,- Sk, 10% z toho je 30 000,- Sk každý byt dostane vo vyúčtovaní 1 000,- Sk bez ohľadu na to, koľko spotreboval. Takto môžu napr. náklady na jeden kubík teplej vody dosiahnuť sumu 1 000,- Sk plus cena za ten jeden nameraný kubík (cca 350,- Sk) a už je to spolu 1 350,- Sk za jeden kubík!

Uznesenia zo Zhromaždenia delegátov SBD Komárno

Zhromaždenie delegátov Stavebného bytového družstva Komárno:

vzalo na vedomie:

- 1/ Správu mandátovej komisie v ktorej konštatuje, že Zhromaždenie delegátov pre rok 2009 je uznášaniaschopné
- 2/ Rozpočet SBD Komárno na rok 2009 **schválilo:**
 - 1/ Výročnú správu o činnosti SBD Komárno a Predstavenstva SBD Komárno za rok 2008 a vyhodnotenie plnenia uznesení zo ZD v roku 2008
 - 2/ Ročnú účtovnú závierku za rok 2008
 - 3/ Správu o činnosti Kontrolnej komisie za rok 2008
 - 4/ Hospodársky výsledok SBD Komárno za rok 2008 vo výške 4 665 229,24 Sk po zdanení

5/ Rozdelenie hospodárskeho výsledku SBD Komárno za rok 2008 podľa predloženého návrhu takto:

5.1 Bytovým domom v správe SBD Komárno prideliť 30% z HV za rok 2008 do fondu prevádzky, údržby a opráv t.j. sumu vo výške 1 339 568,00 Sk podľa počtu bytov.

Podiel na jeden byt je 238,50 Sk.

5.2. Správe družstva prideliť 70% z HV za rok 2008 t.j. sumu vo výške 3 265 661,24 Sk

v zmysle Zásad schválených na Zhromaždení delegátov dňa 18.5.2005 do fondov družstva (štatutárny fond, sociálny fond, investície a odvody).

6/ Zhromaždenie delegátov schvaľuje návrh novely Stanov SBD Komárno

uložilo predstavenstvu:

- 1/ Prerokovať návrhy a pripomienky delegátov ZD na najbližšom rokovaní Predstavenstva SBD Komárno
- 2/ Vykonať do 30. 6. 2009 zaúčtovanie a rozdelenie schváleného hospodárskeho výsledku za rok 2008
- 3/ Uverejniť uznesenia zo ZD 2009 v Informačnom spravodaji SBD č. 2/2009
- 4/ V priebehu roku 2009 prijať opatrenia na zabezpečenie plynulého prechodu na EURO v podmienkach družstva
- 5/ Zabezpečiť v priebehu roku 2009 v rámci inventarizácie hmotného investičného majetku družstva vecnú a dokladovú likvidáciu predmetov navrhnutých vyradovacou komisiou a to: predajom za stanovenú cenu, fyzickou likvidáciou a účtovným odpisom.

Zmeny v Stanovách SBD Komárno

Stanovy SBD Komárno družstva určujú výšku základného imania, ktoré sa zapisuje do obchodného registra. Súčasne zapísané základné imanie je 2 700 000 Sk.

Vyhláška č. 246/2008 Z. z. Ministerstva spravodlivosti SR o pravidlách a postupoch pri premene menovitej hodnoty základného imania na eurá pojednáva o návrhu na zápis premeny menovitej hodnoty vkladov do imania a menovitej hodnoty základného imania družstiev do obchodného registra do jedného roku po zavedení eura. Z tohto dôvodu Zhromaždenie delegátov muselo schváliť novelu Stanov SBD Komárno.

1. Čl. 3, ods. 2

Mení sa na: Základný členský vklad je 16,60 €.

2. Čl. 3, ods. 3

Mení sa na: Zapisované základné imanie družstva je 89 640 €.

3. Čl. 13, ods. 2

Mení sa prvá veta na: Základný členský vklad je 16,60 €.

4. Čl. 13, ods. 5

Mení sa na: Základný členský vklad nemôže klesnúť pod 16,60 €.

Ostané ustanovenia Stanov SBD Komárno ostávajú nezmenené.

Ocenenie zaslúžilých členov SBD Komárno

Predstavenstvo družstva na 4. zasadnutí dňa 28. 4. 2009, uznesením č. 37/2009 schválilo návrh na ocenenie zaslúžilých členov SBD Komárno za prácu vykonanú v prospech bytového družstevníctva a vlastníkov bytov pre nasledovných členov:

Ing. Silvester Šodor, p. č. 6001, ul. Družstevná, Komárno

Katarína Soókyová, p. č. 4121, ul. Bočná, Kolárovo

Miroslav Sztolárik, p. č. 4288, ul. biskupa Királya, Komárno

Helena Virágová, zamestnankyňa SBD Komárno od roku 1984

Ocenenia si prevzali ocenení na Zhromaždení delegátov a aj touto cestou im ďakujeme za ich činnosť v prospech členov družstva a vlastníkov bytov.

Členská základňa družstva

K 31. 12. 2008 má družstvo 5 407 členov (z toho 124 nebývajúcich). V roku 2008 sa členská základňa zvýšila o 6 nových členov.

K 31. 12. 2008 družstvo spravovalo 5 895 bytov v 267 bytových domoch.

Celozávodná dovolenka zamestnancov SBD Komárno

Celozávodná dovolenka zamestnancov SBD Komárno je od 27. 7. 2009 do 7. 8. 2009. V týchto dňoch bude zabezpečená havarijná služba SBD. Posledným pracovným dňom pred dovolenkou bude piatok, 24. 7. 2009, prvým pracovným dňom po dovolenke bude pondelok, 10. 8. 2009. Po dovolenke bude pokladňa našim klientom k dispozícii od utorka, 11. 8. 2009.

Členské schôdze, schôdze vlastníkov bytov

Pred Zhromaždením delegátov, v zmysle Stanov SBD Kormárno, Obchodného zákonníka a Zákona o vlastníctve bytov sa musia uskutočniť členské schôdze členov družstva a vlastníkov bytov v jednotlivých bytových domoch. Družstvo ako správca poverilo zástupcov vlastníkov bytov vedením schôdzí vlastníkov v bytových domoch, aby určili termín a prípadne ak je to nutné pozvali zástupcu družstva na schôdzu vlastníkov bytov.

Z 267 bytových domov boli uskutočnené schôdze len v 142 bytových domoch. Schválených delegátov na ZD bolo 104. Skutočne zúčastnených delegátov na Zhromaždení delegátov bolo 74. Všetci tí zástupcovia vlastníkov, ktorí nezorganizovali členské schôdze a schôdze vlastníkov bytov porušili zákon o vlastníctve bytov a nebytových priestorov. Zisťujeme, že je nezáujem v niektorých bytových domoch

o veci spoločné (hlavne na dedinách). Je to škoda, lebo tieto schôdze majú slúžiť na odstraňovanie problémov, na skvalitnenie bývania, na znižovanie nákladov za bývanie atď. Je to miesto, kde môžu vlastníci bytov navrhovať riešenia, ktoré družstvo zabezpečí podľa ich požiadaviek.

Tam kde zástupca vlastníkov nepracuje a poberá len odmenu by ho mali vlastníci bytov vymeniť. Za kvalitu výkonu tejto služby, ktorú vlastníci bytov platia, nie je zodpovedné družstvo ale zástupca vlastníkov, ktorého zvolili vlastníci bytov. Je zbytočné nadávať na správcu, že nič nerobí. Ak v niektorých bytových domoch nebola schôdza päť alebo desať rokov, nie je to vina správcu, ale členov družstva alebo vlastníkov bytov. Podľa zákona smie správca robiť len to, čo vlastníci bytov resp. členovia družstva čo schválili schôdzi vlastníkov bytov a je to aj podchytené v zápisnici z tejto schôdze.

Máte podnájomníkov?

Sledujte ich užívateľské správanie.

V súvislosti s postupným predajom bytov do osobného vlastníctva sa čoraz viac rozširuje prenajímanie bytov ich vlastními tretím osobám.

V tejto súvislosti však dochádza najmä po zaslaní vyúčtovania k nepríjemným prekvapeniam vlastníkov bytov. Podnájomník, ktorý je v čase vypracovania vyúčtovania už často krátko dávno v inom byte, mal spotrebu teplej vody, studenej vody, tepla na vykurovanie alebo elektriny výrazne, ak nie niekoľkonásobne vyššiu ako predchádzajúci užívateľ/majiteľ. Prichádza k vysokým nedoplatkám a ak vlastníci bytov nemá v nájomnej zmluve dostatočne ošetrovanú túto skutočnosť, aj finančným stratám. Preto si na tomto mieste dovoľujeme upozorniť vlastníkov bytov, aby sledovali užívateľské správanie svojich podnájomníkov, ušetria si tak nepríjemné prekvapenie pri vyúčtovaní.

Sledovanie spotreby teplej vody, studenej vody, tepla na vykurovanie elektriny, alebo plynu je vlastne vhodné a potrebné v každom prípade – aj ak je vlastníci bytu jeho skutočným užívateľom.

Prevody nájomných bytov do osobného vlastníctva

Vo vlastníctve družstva je už len 492 bytov. V roku 2008 bolo prevedených do osobného vlastníctva 112 bytov.

Odporúčame členom družstva – nájomníkom, aby v zmysle zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov a jeho noviel čím skôr previedli byt, ktorý majú v nájme, do svojho osobného vlastníctva nakoľko prenikajú informácie o ukončení prevodov bytov do osobného vlastníctva. Všetky informácie dostanú zástupcovia na oddelení bytovej politiky nášho družstva.

Úprava mesačných zálohových platieb od 1. 7. 2009

Mesačné zálohové platby za bývanie a služby spojené s bývaním upravujeme s platnosťou od 1. 7. 2009 pre všetky byty v správe a majetku družstva v položke príspevok na správu o 0,22 € s DPH/byt/mesiac v zmysle uznesenia ZD, vo výške inflácie za rok 2008. Kde nedošlo k zmene iných položiek v kalkulácií, úprava príspevku na správu bola zrealizovaná tak, že celková výška nájomného zostala rovnaká, aby užívatelia nemuseli meniť trvalé príkazy.

Ďalšie väčšie úpravy v zálohových platbách sme uskutočnili v položke teplo na vykurovanie, teplo na ohrev TUV a vodného a stočného. Úprava bola vypočítaná podľa skutočnej spotreby jednotlivých bytov za rok 2008 v merných jednotkách, násobená aktuálne platnými cenami ÚRSO. Zvýšili sme zálohové platby aj na spoločnú elektrinu, kvôli nárastu ceny, resp. poplatkov za elektromery. Upravená bola aj stočné za dažďovú vodu. K zmene došlo v položke fond údržby a opráv (27 bytových domov podľa rozhodnutí schôdzi vlastníkov) a v položkách anuita a daň, kde

došlo k prevodu bytov do vlastníctva užívateľov. Upozorňujeme, že nie u všetkých bytoch došlo k úprave spomínaných položiek, iba tam kde zálohové platby nestačia na krytie predpokladaných nákladov. Kalkulácie boli vypracované individuálne, hlavne v položke teplo na ohrev TUV, kde sú najväčšie nedoplatky a nepredvídané užívateľské správanie.

Zálohové predpisy dostanete prostredníctvom Vašich zástupcov a nové vyplnené poštové poukážky dostanete osobitne poštou.

Bytové vodomery na teplú vodu

Tak ako vlani aj tento rok sme pri vyúčtovaní spotreby teplej vody vychádzali z vyhlášky č. 630/2005 Úradu pre reguláciu sieťových odvetví (URSO). Základná zložka sa rozpočítava medzi konečných spotrebiteľov rovnakým dielom na každý byt a nebytový priestor v objekte rozpočítavania, ak je v byte alebo nebytovom priestore zabezpečená dodávka teplej úžitkovej vody. Základná zložka je 10 % z celkových nákladov na ohrev teplej vody na dom. Ostatných 90 % sa rozpočítava podľa vodomero. Ak má niekto bojler a má ešte stále namontovaný vodomery na teplú vodu musí zaplatiť tých 10 % (základnú zložku aj keď má nulovú spotrebu vody). (Odporúčame preto požiadať písomne družstvo o odbornú demonštráciu vodomera s patričnou dokladovou evidenciou). Takto boli vypočítané všetky tzv. „plachty“ každého bytového domu a bytu. Technickou chybou sa stalo, že v konečnom formulári pre užívateľa neboli náklady na ohrev TUV rozdelené na základnú zložku (10 %) a spotrebnú zložku (90 %). Náklady boli uvedené spolu, jednou sumou. Za toto ne-

dopatrienie sa všetkým užívateľom ospravedľujeme. Nové formuláre vyúčtovania sú na družstve každému k dispozícii a postupne zasielame zástupcom vlastníkov. Zdôrazňujeme, že nič sa vo výpočte nemení, výsledok vyúčtovania je rovnaký, len jedno číslo je rozdelené na dve.

Čo sú to „plachty“ bytového domu na vyúčtovanie? Každý bytový dom a všetci užívatelia sú vypočítaní a vytlačení na viacerých tlačivách. Osobitne sú vodomery na studenú vodu a na teplú vodu. Osobitne sú počítané byty bez kúrenia, alebo bez vodomero a pod. Osobitne sú počítané merné jednotky podľa fixnej zložky tepla a variabilnej zložky tepla. Osobitne sú počítané náklady podľa jednotlivých období. A osobitne je vypočítaná každá položka vo vyúčtovaní. Vo formulári, ktorý dostávate je síce veľa čísel, ale mnohé sa skladajú práve so súčtov, alebo delení v „plachte“. Tieto údaje sú uložené na ekonomickom úseku družstva a každý vlastník si môže pozrieť „svoje“ podrobné údaje.

Nedoplatky z vyúčtovania 2008

Nežiadajte od družstva splácanie nedoplatkov z vyúčtovania na splátky. Družstvo nemôže bez súhlasu ostatných vlastníkov bytov v danom bytovom dome dovoliť splátky, lebo ide o domový účet v banke a aj preplatky sa vyplácajú z tohto účtu. Ako ústretový krok rozhodlo družstvo nedoplatky z vyúčtovania nepenalizovať 60 dní t.j. od 1. 6. 2009 do 31. 7. 2009. Preplatky sme vrátili užívateľom na účty 12. 6. 2009 a od 16. 6. 2009 vyplácame v pokladni. Máme dva bytové domy, kde sme nemohli vrátiť preplatky práve kvôli nedostatku finančných prostriedkov na účte domu. Taktiež nežiadajte zníženie nových zálohových platieb, platných od 1. 7. 2009. Z Vašich účtov sa platia pravidelné mesačné platby za služby a v prípade zníženia záloh u jednotlivcov, sa musí dopĺňať platba z fondu údržby a opráv. Za rok 2008 doplácalo v ročnom vyúčtovaní voči dodávateľovi tepla a teplej vody 41 bytových domov!

Penále družstvo zásadne neodpúšťa. Úrok z omeškania je príjmom fondu údržby a opráv, správca preto nemá žiadnu možnosť odpustiť. Poplatky z omeškania a zmluvná pokuta je nástrojom pre ochranu riadne platiacich užívateľov.

Overovanie vodomero

Odberateľ tepla a teplej vody, teda správca, ktorý robí rozúčtovanie pre konečných spotrebiteľov - v tomto prípade vlastníkov bytov - je povinný zabezpečiť obstaranie, zapojenie, udržiavanie a overovanie meradiel na teplú úžitkovú vodu. Povinnosť má uloženú v § 17 ods. 3 písmeno b) zákona o tepelnej energetike. Na druhej strane podľa ustanovenia § 17 ods. 5 písmeno a) je každý jeden nájomník alebo vlastník bytu povinný umožniť odberateľovi - teda správcovi bytovky, ktorý robí rozpočítanie tepla dodaného na prípravu teplej úžitkovej vody - vykonávanie jeho povinností daných v uvedenom § 17, to znamená i zabezpečiť

overenie určených meradiel. O zákonom uloženej povinnosti nemajú právo majitelia bytov rozhodovať, majú ju rešpektovať. Vodomery na teplú vodu sa musia v bytoch používať - ukladá to zákon o tepelnej energetike v paragrafe 17 odsek 3 písm. b) č. 657/2004 Z. z.

Vodomery na studenú vodu sa v bytoch používať nemusia - ak sa však také vodomery používajú na rozúčtovanie spotreby vody v dome medzi jednotlivé byty, musia byť vždy platne overené - vyplýva to z § 8 ods. 2 písm. a) zákona o metrologii (č. 142/2000 Z. z., posledná novela č. 431/2004 Z. z.)

Montáže klimatizácií

Klimatizačné /chladiace/ zariadenia sa v letnom období pomaly ale isto stávajú nevyhnutnosťou. V tejto súvislosti považujeme za nutné upozorniť vlastníkov už namontovaných klimatizačných jednotiek, ako i potenciálnych záujemcov o montáž klimatizačných jednotiek na to, že fasáda je v zmysle ustanovení zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v platnom znení spoluvlastníctvom. Nevhodná montáž klimatizačnej jednotky môže necitlivo narušiť vzhľad fasády, ale môže viesť k jej trvalému poškodeniu.

Typickými ukázkami nevhodnej montáže sú:

- namontovanie klimatizačnej jednotky pod okno a následné vedenie káblov a chladiacich rozvodov prične cez panel k vnútornej časti chladiacej jednotky,
- odvod kondenzátu tak, že tento steká po fasáde, čo vedie k jej trvalému poškodeniu,
- nevhodné vedenie káblov a chladiacich rozvodov vo vodorovne umiestnených krycích lištách – na nich potom dochádza k hromadeniu vody pri hnanom daždi a následnému premáčaniu panelov,
- nevhodná montáž klimatizačnej jednotky na už realizovaný zatepľovací systém, dôsledkom čoho je praskanie omietky a následné zatekanie.

UPOZORNENIE: Fasáda domu je síce v zmysle ustanovení zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v platnom znení spoluvlastníctvom, ale poškodenia fasády je povinný uhradiť ten, kto poškodenie spôsobil.

Povinnosť predkladať vodomery používané ako určené meradlá na periodické overovanie vyplýva zo zákona o metrologii; čas platnosti overenia ustanovuje príloha č. 1 jeho vykonávacej vyhlášky č. 210/2000 Z. z. o meradlách a metrologickej kontrole:

- 6 rokov pre vodomery na studenú vodu
- 4 roky pre vodomery na teplú vodu

Počas platnosti overenia vodomera by jeho chyby nemali prekročiť hodnoty ustanovené vyhláškou (ustanovené sú v jej prílohe č. 8 a 9, a to v závislosti od prietoku vody).

Delenie nákladov na vykurovanie – odporúčanie správcu

Na základe našich zistení, odvodených zo spracovania výsledkov vyúčtovania nákladov na dodávku tepelnej energie pre účely vykurovania za roky 2006 - 2008, si Vám dovoľujeme predložiť náš návrh na dohodu vlastníkov a užívateľov.

Ako dobre viete, náklady na ÚK sú rozdelené v súlade s Vyhláškou č. 630 Úradu pre reguláciu sieťových odvetví z 20. decembra 2005, ktorou sa ustanovuje teplota teplej úžitkovej vody na odbornom mieste, pravidlá rozpočítavania množstva tepla dodaného na prípravu teplej úžitkovej vody a rozpočítavania množstva dodaného tepla.

Paragraf č.7, odsek (1) pojednáva: „Ak v objekte rozpočítavania sú zabezpečené pomerové rozdeľovače tepla alebo určené meradlá tepla na meranie množstva tepla u konečných spotrebiteľov rovnakej triedy presnosti, náklady na množstvo dodaného tepla na vykurovanie sa rozdelia na základnú zložku a spotrebnú zložku. Základná zložka tvorí 40 % a spotrebná 60 % z celkových nákladov na dodané teplo na vykurovanie. Ak sa vlastníci bytov a nebytových priestorov podľa osobitného predpisu dohodnú, môže byť základná zložka minimálne 30 % a maximálne 50 % a spotrebná zložka minimálne 50 % a maximálne 70 % z celkových nákladov na dodané teplo na vykurovanie.“

Niektorí užívatelia bytových jednotiek v snahe minimalizovať si svoje náklady, počas celého kalendárneho roka majú uzatvorené vykurovacie telesá. Dôvodom je možno tá skutočnosť, že napriek nulovým námerom na elektronických pomerových rozdeľovačoch tepla (ďalej RVN) si vedia zabezpečiť tepelnú pohodu inou cestou aj v týchto „nevykurovaných“ miestnostiach. Samozrejme na úkor ostatných spolubývajúcich v bytovom dome (v odborných diskusiách na tému rozpočítania sa takémuto užívateľskému správaniu otvorene hovorí krádež tepla).

Ďalšou skupinou užívateľov s minimálnymi indikovanými údajmi sú vlastníci zdržiavajúci sa v bytoch len cez víkend. Úplným extrémom sú výsledky vyúčtovaní v bytoch celoročne neobývaných, v ktorých spotreba stanovená z nulových námerov predstavuje len náklady v úrovni základnej zložky. Aby sa zminimalizovali negatívne finančné dopady „nulových spotrieb“ na náklady ostatných užívateľov v dome (najmä bezprostredne stenami, podlahami a stropmi susediacich bytov), aby bola dosiahnutá väčšia spravodlivosť v rozúčtovaní nákladov, navrhujeme pre budúce obdobia na najbližšej schôdzi vlastníkov zrušiť (pokiaľ máte odsúhlasenú) doterajšiu dohodu v zmysle §7, tzn. percentuálne delenie nákladov na pomer

30% ku 70%. Zároveň doporučujeme vrátiť sa k deleniu, ktoré navrhuje vyhláška 630, t.j. základná zložka Zz = 40% nákladov podľa plochy a spotrebná zložka Sz = 60 %.

V prípade bytových domov s elektronickými RVN je ešte lepším riešením delenie 50% ku 50%. Odporúčame schváliť najmä tento variant. Touto dohodou by ste vedeli aspoň cez spôsob prerozdelenia nákladov „presvedčiť“ Vašich nekúriacich spolubývajúcich, aby si temperovali svoje bytové priestory. Nepoškodzovali by tak ostatných, nútiac ich do vyšších nákladov na vykurovanie a dodržiavali by minimálne tepelno-technické požiadavky na konštrukciu bytového domu a tým chránili jeho hodnotu, technický stav.

Zároveň chceme využiť príležitosť a upozorniť, že tzv. iné dohody ktoré umožňujú niektoré ustanovenia vyhlášky je potrebné schváliť pred koncom vyúčtovacieho roku, inak môžu byť ustanovenia týchto dohôd spochybnené, resp. vzhľadom na retroaktivitu neplatné.

V prípade Vášho záujmu o prekonzultovanie problematiky sme Vám k dispozícii počas úradných hodín, v inom čase po predchádzajúcej dohode termínu.

Hospodárte s tepelnou energiou a vodou

Rozdeľovače vykurovacích nákladov (RVN) slúžia len na meranie a vyhodnotenie spotreby tepla a nemôžu spotrebu tepla vykurovacieho telesa ovplyvniť. Úsporu spotreby tepla môžete dosiahnuť správnou reguláciou vykurovania najmä správnym použitím termostatických hlavíc na vykurovacích telesách.

7 tipov ako môžete šetriť energiou

- 1 Keď sa zotmí, rolety a záclony zatiahnite, ale vykurovacie telesá nechajte voľne prístupné. Dlhé závesy, záclony a nábytky, ktoré sa nachádzajú pred vykurovacími telesami, zabraňujú odovzdávaniu tepla do miestností. Následok: 10% - 20% - né zvýšenie spotreby energie.
- 2 Vetrajte pravidelne, krátko, intenzívne pri široko otvorených oknách (ideálne 5 – 10 minútový prievan). Pri vetraní uzavrite termoregulačný ventil. Spotrebovaný vzduch rýchlejšie unikne a uľahčí sa ohriatie čerstvého vzduchu. Pri dlhom vetraní neustále uniká teplý vzduch, termoregulačný ventil sa naplno otvorí čo má za následok veľký únik tepla a zvýšenú spotrebu energie. Slabé miesta pre tepelné straty sú okná a dvere, preto utesnite všetky škáry.
- 3 Znížte teplotu vykurovacích telies 1 hodinu pred spaním tak, aby teplota miestnosti klesla o 5°C. Ušetríte tak približne 30% vykurovacích nákladov.
- 4 Nesušte bielizeň na vykurovacích telesách, pretože pôsobí ako izolácia. Teplota v miestnosti klesne, otvorí sa termoregulačný ventil a spotrebujete viac energie na vykurovanie,
- 5 Správnym používaním termoregulačných ventilov môžete ušetriť ročne 20% až 30% tepelnej energie. Pamätajte, že každý znížený stupeň teploty v miestnosti ušetrí cca 6% vykurovacích nákladov.
- 6 Pitná voda je vzácna a dnes aj drahá. Kvapkajúci vodovod spotrebuje až 10 l vody za deň.
- 7 Kúpeľ vo vani je trikrát drahší, ako šesť minút trvajúce sprchovanie. Vo vlastnom záujme sledujte pravidelne spotrebu teplej aj studenej vody.

Informácia o rozdeľovačoch

Typ Techem data III s rádiovým vysielateľom

Rozdeľovače vykurovacích nákladov firmy Techem typ data III sú moderné dvoj snímačové meracie zariadenia s vysoko citlivými snímačmi na indikovanie spotreby na vykurovacom telese na základe merania teploty vykurovacieho telesa a teploty okolitého vzduchu, čo zabezpečuje maximálnu presnosť merania spotreby tepla a následné objektívne a spravodlivé rozpočítavanie nákladov na vykurovanie.

Pre dosiahnutie čo najdokonalejšieho prenosu tepla z vykurovacieho telesa na prístroj, sú prístroje uchytené na radiátore v hliníkovej lište. Montážna poloha RVN na vykurovacom telese je v súlade s normou STN EN 834.

RVN sú proti neoprávnenej manipulácii zabezpečené jednorazovou plombou. Bez porušenia plomby nie je možné RVN z vykurovacieho telesa demontovať. V prípade poškodenia plomby, resp. prístroja užívateľom, je tento stav mikroprocesorom zaznamenaný a odvysielaný v podobe chybového hlásenia.

Rozdeľovače vykurovacích nákladov firmy Techem data III majú vlastný zdroj energie – lítiovú batériu s garantovanou životnosťou 11 rokov.

RVN typ data III ponúka, komfortné riešenie užívateľom bytu - pri odpočte údajov o spotrebe nemusia byť prítomní, pretože prístroje sú vybavené integrovaným rádiovým modulom, ktorý viackrát denne vysielá zakódované hodnoty. Odpočty vykonáva poverený pracovník firmy Techem tak, že hodnoty namerané jednotlivými prístrojmi zosníma na diaľkovým snímačom spred objektu alebo zo spoločných priestorov domu.

Pre zabezpečenie správnej funkcie RVN je dôležité, aby pred prístrojmi neboli žiadne prekážky (napr. nábytok alebo hrubý záves pred vykurovacím telesom, sušenie bielizne na vykurovacom telese). Obnovou náteru radiátora sa nesmie RVN včítane tepla vodivej doštičky zatrieť farbou. Pri výmene vykurovacieho telesa odporúčame kontaktovať správcu domu alebo predsedu spoločenstva za cieľom zabezpečenia odbornej prekládky prístroja. Táto služba je platená.

Hodnoty, ktoré sa zobrazujú na displeji:

- počet jednotiek aktuálnej spotreby (v bežnom kalendárnom roku)
- počet jednotiek za predchádzajúci rok (rozpočítavý)
- posledné štvorčísle výrobného čísla RVN

123

1234

62-73

Pre prípad, že by mohlo v horúcich letných mesiacoch dôjsť k prehriatiu vykurovacieho telesa, má prístroj v mikroprocesore tzv. letný a zimný režim. V praxi to znamená, že v lete nenabiehajú žiadne jednotky spotreby.

V naprogramovaný deň prepnutia – každoročne (spravidla 31. decembra) ukladajú všetky rozdeľovače vykurovacích nákladov data III namerané hodnoty do pamäte a zobrazujú ich ako minuloročnú spotrebu.

Od tohto časového okamihu sú hodnoty vynulované a začína sa opäť indikovať spotreba v novom roku. Tým je garantované, že do rozpočítavania vstupuje hodnota nameraná presne za jeden rok.

Plánujete zatepliť?

Ako sme už v minulosti opakovane písali aj na stránkach nášho spravodaja, bytové domy ktoré spravujeme majú vysokú energetickú náročnosť. Táto skutočnosť znamená pri súčasných a v budúcnosti predpokladaných (ešte vyšších) cenách za energiu neúmerne vysoké náklady pre domácnosti. Toto platí pre celé Slovensko.

Aj z toho dôvodu a v nadväznosti na rozhodnutie Rady vlády pre hospodársku krízu z 2. apríla 2009 posilniť prostriedky určené na zatepľovanie a obnovu bytového fondu MVRR SR vypracovalo návrh Vládneho programu zatepľovania. Návrh bol dňa 20. mája 2009 schválený vládou SR uznesením č. 379/2009, na jeho realizáciu je vyčlenených 71 mil. € (2,139 mld. Sk).

Program upravuje, že vlastníkom bytov a povereným správcom bytových domov sa bude poskytovať bezúročný úver na zatepľovanie vo výške 100 % oprávnených nákladov stavby, so splatnosťou 15 rokov. Podporu možno poskytnúť na bytovú budovu, ktorej právoplatné kolaudačné rozhodnutie preukazuje, že bola daná do užívania pred rokom 1989 a nebola na jej zateplenie poskytnutá iná forma štátnej podpory. Oprávnenými nákladmi sú: cena zateplenia vč. DPH, projekt, inžinierska činnosť, spracovanie tepelno-technického posudku, spracovanie návrhu na podanie žiadosti, spracovanie a vydanie certifikátu o energetickej hospodárnosti. Žiadateľ o tento druh podpory nemusí mať k dispozícii žiadne finančné prostriedky. Program upravuje, že podpora je max. 80 €/m² zateplenej plochy pri bytovom dome. Zateplená plocha budovy na bývanie je plocha stavebných konštrukcií, ktorými sú obvodový plášť, strešný plášť, otvorové konštrukcie, a vnútorné deliace konštrukcie medzi vykurovaným a nevykurovaným priestorom, ktoré sú premetom realizácie procesu zatepľovania. Program upravuje, že musia byť zateplené všetky stavebné konštrukcie ktoré nespĺňajú tepelno-technické parametre.

Možnosti zabezpečenia úveru:

- záložným právom na nehnuteľnosť,
- banková záruka,
- záložné právo na pohľadávku na fond prevádzky, údržby a opráv zatepľovaného bytového domu.

Podpora sa poskytne na zmluvnom základe. Podávanie žiadostí: Štátnemu fondu rozvoja bývania prostredníctvom miestne príslušného mestského úradu v sídle okresu (v našom prípade teda výlučne Komárno). Informácie sú uverejnené aj na internete – www.sfrb.sk, alebo www.build.gov.sk. O uchádzaní sa o prostriedky zo štátneho rozpočtu rozhodujú vlastníci v súlade so zákonom č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v platnom znení.

Zmena pracovnej doby SBD

Toto cestou si dovoľujeme našich vážených klientov upozorniť, že počnúc mesiacom septembrom 2009 dochádza k zmene pracovnej doby v stredu. Mení sa pracovná doba z doterajších 8.00 až 17.00 hodín na 7.00 až 16.00 hodín. K tomuto opatreniu nás vedie skutočnosť, že v stredu po 16.00 hodine nás klienti navštevujú v minimálnej miere.

Za porozumenie tohto nášho kroku vopred ďakujeme.

Čerpanie FOBD v roku 2008

V súlade so štatútom Fondu obnovy bytových domov SBD Komárno má SBD povinnosť informovať svojich členov o poskytnutí finančných výpomocí, resp. čerpaní prostriedkov fondu obnovy. V nižšie uvedenej tabuľke predkladáme informáciu za rok 2008. Z tabuľky je vidno, že v roku 2008 dominovali individuálne žiadosti.

P.č.	Adresa	Suma schválená	Číslo rozhodnutia	Dátum	Účel
6006	29. augusta 6 – 8, KN	250 000,- Sk	P - 17/2008	26.2.2008	Zateplenie časti fasády
4120	K. Nagya 30 – 32, KN	150 000,- Sk	P - 61/2008	1.7.2008	Oprava strechy
4004	Košická 32 – 34 – 36, KN	300 000,- Sk	P - 62/2008	1.7.2008	Oprava strechy
6013	Novozámocká 1 – 3, Hurbanovo	410 100,- Sk	P – 65/2008	17.7.2008	Kotolňa
6006	Užívateľ, KN	16 800,- Sk	GP 11/41	7.4.2008	Okná
4001	Užívateľ, KN	33 626,- Sk	GP 19/63	9.6.2008	Okná
4107	Užívateľ, Nesvady	22 000,- Sk	GP 21/75	30.6.2008	Kotol
4149	Užívateľ, Hurbanovo	22 000,- Sk	GP 22/76	11.7.2008	Kotol
4001	Užívateľ, KN	34 685,- Sk	GP 23/81	11.8.2008	Okná
4247	Užívateľ, KN	7 715,- Sk	GP 23/81	11.8.2008	Okná
4015	Užívateľ, KN	32 329,- Sk	GP 23/81	11.8.2008	Okná
4229	Užívateľ, KN	30 792,- Sk	GP 23/81	11.8.2008	Okná
4313	Užívateľ, Zemianska Olča	21 000,- Sk	GP 28/95	16.9.2008	Kotol
4313	Užívateľ, Zemianska Olča	21 000,- Sk	GP 26/90	2.9.2008	Kotol
4216	Užívateľ, Nesvady	21 000,- Sk	GP 26/90	2.9.2008	Kotol
4135	Užívateľ, KN	22 800,- Sk	GP 26/90	2.9.2008	Okná
4001	Užívateľ, KN	29 400,- Sk	GP 29/103	22.9.2008	Okná
4314	Užívateľ, KN	15 498,- Sk	GP 30/113	29.9.2008	Okná
4322	Užívateľ, KN	15 495,- Sk	GP 31/115	13.10.2008	Okná
4192	Užívateľ, KN	17 319,- Sk	GP 32/119	21.10.2008	Okná
4027	Užívateľ, KN	41 400,- Sk	GP 33/126	27.10.2008	Okná
4070	Užívateľ, Tòň	19 250,- Sk	GP 33/126	27.10.2008	Okná
4070	Užívateľ, Tòň	19 250,- Sk	GP 33/126	27.10.2008	Okná
4070	Užívateľ, Tòň	19 250,- Sk	GP 33/126	27.10.2008	Okná
4070	Užívateľ, Tòň	19 250,- Sk	GP 33/126	27.10.2008	Okná
4229	Užívateľ, KN	16 209,- Sk	GP 34/128	3.11.2008	Okná
4073	Užívateľ, KN	39 830,- Sk	GP 36/124	18.11.2008	Okná

Prepätová ochrana

Jednou z povinností SBD je vykonávanie skúšok vyhradených technických zariadení (plynové, elektrické, zdvíhacie, tlakové nádoby). Odborné prehliadky a odborné skúšky vykonáva SBD Komárno prevažne vlastnými pracovníkmi, v termínoch určených vyhláškou. O termínoch odborných prehliadok a skúšok sú naši užívatelia informovaní prostredníctvom predsedov výborov samospráv. V tejto súvislosti dávame do pozornosti skutočnosť, že v zmysle vyhlášky č. 718/2002 Z. z. na zaisťovanie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a bezpečnosti technických zariadení vykonávame odborné prehliadky a odborné skúšky elektrických zariadení každých 5 rokov, ale len v spoločných priestoroch. Touto cestou odporúčame všetkým majiteľom a nájomcom bytov, aby venovali elektrickým zariadeniam v byte zvýšenú pozornosť, pokiaľ ide o ich údržbu a opravy. Doporučujeme objednanie kontroly elektrických rozvodov v bytoch odborne spôsobilou osobou, aby sa predišlo poruchám elektrického zariadenia s možnými negatívnymi dopadmi na bezpečnosť bývania.

Všetkým užívateľom, ale najmä vlastníkom drahej elektroniky (televízory, počítače, domáce kiná, audiotechnika) doporučujeme montáž tzv. prepäťovej ochrany do bytov. Tento pojem je v laickej verejnosti pomerne neznámy, ale v odbornej elektrotechnickej ve-

rejnosti sa už nenájdú nik, kto by pochyboval o potrebe ochrany objektov a elektrických zariadení pred bleskom a prepätím. Svedčí o tom aj skutočnosť, že po vstupe do Európskej únie aj na Slovensku platia európske normy, ktoré hovoria o inštalácii zariadení na ochranu pred bleskom a prepätím.

SBD Komárno je schopné na požiadanie vlastníkov bytov zabezpečiť montáž prepäťovej ochrany do jednotlivých objektov a bytov.

Montáž prepäťovej ochrany dávame do pozornosti aj v súvislosti s možnosťou vzniku škôd na elektrických zariadeniach a poistením. Ak sa klient poisťovne aktívne nepodieľa na eliminovaní rizika nainštalovaním prepäťových ochrán, poisťovne nepoistujú a ani neodškodňujú škody spôsobené bleskom a prepätím.

Čo je vlastne prepätie? Ako sa voči nemu chrániť? Čo je prepäťová ochrana? Koľko stojí prepäťová ochrana?

Prepätie vzniká aj atmosférickými javmi – bleskom, spínacím prepätím ale aj vzdialeným bleskovým výbojom. Riziko pred účinkami prepätia možno znížiť montážou tzv. prepäťovej ochrany. Nesmieme podceňovať pripomienky odborných pracovníkov – revízných technikov z výkonu kontrol, musíme odstrániť všetky závady na rozvodoch elektriky a bleskozvodoch.

Použitím prepäťovej ochrany sa výrazne zníži riziko zničenia citlivej elektroniky v domácnostiach, napr. satelity, televízory, počítače, riadiace jednotky kotlov a kotolní, atď.

Prepätovú ochranu delíme na kombinovanú, stupeň B+C ktorá sa montuje do spoločných priestorov do rozvádzača JOP na vstupe do budovy a stupeň D – predlžovacie káble alebo prepäťové zásuvky. Ochrana funguje tak, že pri vzniku prepätia zvedie toto nežiaduce prepätie cez vodič PEN alebo PE. Týmto spôsobom je chránený panelový dom – objekt. Cena tohto produktu je na 1 vchod v rozmedzí od 95,- do 135,- € v závislosti od typu a značky ochrany. K tomu je potrebné pripočítať prácu spojenú s montážou prepäťovej ochrany. Pre dôkladnejšiu ochranu je nutné zakúpiť ešte predlžovací kábel s prepäťovou ochranou a použiť do v byte pri konkrétnom spotrebiči.

Odborné informácie o možnostiach a význame a prepäťovej ochrany Vám radi poskytnú odborní technickí pracovníci na SBD. Priamo na domoch je možné dohodnúť podrobnosti o montáži na základe požiadaviek vlastníkov. Veríme, že našu ponuku bytové domy využijú. Náklady na komplexnú prepäťovú ochranu sú totiž len zlomkom toho, čo stojí drahá elektronika inštalovaná v bytoch, ale i kotolniciach bytových domov.

Informácie o reklamáciách na vyúčtovanie

Písomných a ústnych reklamácií na vyúčtovanie za rok 2008 máme viac, ako za rok 2007. Práve reklamácie na pomerové množstvo sú častými otázkami. Vážení užívatelia, súčasne platné predpisy v oblasti energetiky a Vyhlášok ÚRSO neurčujú žiadne max. pomerové množstvo. Ak dodávateľovi tepla (teplej vody) vyjde pomerové množstvo napr. 1,5, tak je to v súlade s aktuálnymi predpismi (ak ich dodávateľ neporušil). Napriek tomu, družstvo reklamovalo a dosiahlo určitú zľavu na okruhy, kde sme mali najvyššie pomerové koeficienty na teplú vodu (1,35). Zľavy boli poskytnuté 9 bytovým domom. Bohužiaľ, zľavu sme získali iba na zníženie množstva studenej vody do teplej vody a nie na zníženie nákladov na ohrev teplej vody. Asi 20 reklamácií bolo na nesprávny odpočet. Užívatelia si pomýlili stavy teplej vody so studenou a opačne. Tieto reklamácie sme uznali, aj naši užívatelia, aj družstvo sa pri takom množstve údajov môžu pomýliť. Ďalšie reklamácie sú typu.... vyúčtovaniu nerozumiem, minulý rok bol preplatok a teraz nedoplatok a pod. Mnoho bolo žiadostí o vysvetlenie niektorých údajov. Vyúčtovanie je skutočne už tak zložité (a bude ešte zložitejšie), že ho vie s problémami pochopiť aj odborník. Preto skúste veriť družstvu (nie sme neomylní), že vyúčtovanie bolo vykonané presne podľa dodávateľských faktúr a rozpočítané podľa platných predpisov.

OPTICKÁ SIEŤ V KOMÁRNE

Rýchlejší internet – kvalitnejší príjem TV staníc

Prevádzkovateľ internetovej siete XnetKN, firma **Technicom s.r.o.** so sídlom v Komárne plánuje v našom meste zaviesť novú, modernejšiu internetovú sieť, ktorá by pre klientov sprístupnila výhody širšieho dátového toku **prostredníctvom optických káblov**. Pre klientov by nová technológia priniesla mnohé výhody. Popri rýchlejšom a stabilnejšom internete plánujú zaviesť aj vysielanie televíznych staníc s možnosťou **využitia príjmu vo FullHD kvalite**. Nakoľko káble budú vedené aj v schodištiach obytných blokov, žiada vedenie firmy obyvateľov o strpenie a spoluprácu. Nová sieť bude vybudovaná v spolupráci s kompetentným bytovým družstvom v prospech obyvateľov za účelom skvalitnenia internetového pripojenia a príjmu televíznych staníc.

V prípade záujmu o zavedenie novej technológie do vašej domácnosti sa môžete predbežne informovať na internetovej stránke prevádzkovateľa siete na adrese: **www.xnetkn.sk** (reklamný článok).

Konverzný kurz 30,1260 Sk = 1 €

HAVARIJNÁ SLUŽBA

SBD Komárno ako vlastník a správca zabezpečuje havarijnú službu na rozvodoch vody, plynu, kanalizácii, TÚV a ÚK v mimopracovnom čase v pracovných dňoch, sobotu, nedeľu a počas sviatkov. Upozorňujeme, že za haváriu považujeme len tie prípady, keď porucha na rozvodoch ohrozuje prevádzku v časti domu, alebo hrozí škoda na majetku. Zapchatý odtok v byte z WC, umývadla alebo kuchynského drezu teda haváriou nie je. Touto cestou si dovoľujeme požiadať obyvateľov, aby nahlasovali len skutočné havárie a nenechávali ich odstránenie na piatok a sobotu.

Sviatky, soboty, nedele: 7.00 – 21.00 hod.

Pracovné dni: 15.00 – 21.00 hod.

<i>Druh havarijnej služby</i>	<i>Službu zabezpečuje</i>	<i>Telefón</i>
Voda, kanalizácia	SBD Komárno.....	0908 539 682
Plynové zariadenia v domoch	SBD Komárno.....	7700 175
Výťahy	ELVY, s.r.o. Komárno	0905 600 639
Elektrická energia	ZSE Komárno	0850 111 555
Plyn	SPP Komárno	7720 278, 0850 111 727
Voda - Komárno	7.00-18.00 – KOMVAK Komárno	7704 485, 486, 487
	mimopracovný čas: ČOV	7704 435, 0905 354 549
	vodáreň.....	7732 418
Voda - Hurbanovo	MVaK, s.r.o. Hurbanovo	7602 717, 0905 400 412
Voda – ostatné lokality	ZVS Komárno	7700 592,93,94
Teplo a TÚV Komárno	COM – therm, s.r.o. Komárno	0908 617 825, 0908 616 019
Teplo a TÚV Kolárovo	KOLBYT, s.r.o. Kolárovo	7771 687, 7771 503
Teplo a TÚV Hurbanovo	Bytkomfort Nové Zámky	6426 307 – velen, 0902 965 020 (obsluha, auto)
Vrátnica SBD Zimná 16	SBD Komárno, pracovné dni (od 7.00–18.00 hod.)	7700 175, 7700 176, 7700 177

Havarijná služba SBD - výlučne tel. číslo 0908 539 682

INFORMAČNÝ SPRAVODAJ SBD KOMÁRNO ©

Vydáva SBD Komárno • Tlač: PRINT-K Komárno • Len pre vnútrodružstevnú potrebu. • Nepredajné!
Kopírovanie alebo rozširovanie ktorejkoľvek časti spravodaja sa povoľuje výhradne so súhlasom SBD Komárno!